

Riktlinjer för remittering till ögonbottenfotografering

Ögonkliniken Sörmland utför regelbunden diabetesfotoscreening enligt nationella riktlinjer.

- Vid nyupptäckt **behandlingskrävande** diabetes görs en första undersökning. Vid kostbehandlad diabetes utförs ingen screening.
- Typ 1-diabetiker med debut i tidiga barnår remitteras vid 10 års ålder för diabetesfotografering.
- Gravida diabetiker oberoende om det är Typ 1 eller Typ 2, så snart graviditet konstateras (tidigt i första trimester). Mer information finns i lokala diabetes PM. Graviditetsdiabetes behövs ingen screening i vanligt fall om patienten inte utvecklar annan typ av diabetes efter förlösningen.
- Vid HbA1c ≥ 75 mmol/mol eller vid eventuell planering för snabb glykemisk sänkning planeras en snabb tid för fotografering (inom 4 veckor) i en av ögonmottagningar i Regionen.
- Beroende av diabetesretinopati grad, utförs diabetesscreening i Digifundus och ögonkliniken Sörmland.
Bedömningen utförs av ögonläkare, ögonsjuksköterskor och optometrist med särskild utbildning. Vidareutbildade ögonsköterska och optometrist kan självständigt bedöma bilder till och med måttlig retinopati enligt särskilt vårdprogram. Läkare bedömer övriga bilder.
- Patienter som är över 80 års ålder.
 - Kallas för screening vid instängning av behandling för att fånga eventuell behandlingskrävande retinopati.
 - Ingen screening om retinopati inte har påvisats de senaste två-tre åren. Individuell bedömning behövs.
 - Screeningen avslutas under förutsättning av ingen retinopati föreligger.
- Mottagningar som inte har NCS Vårdportal datajournal erhåller journalkopior.

Önskemål om uppgifter vid remittering

- Typ av diabetes
- Debutår
- HbA1c
- Behandling
- Eventuell planering för snabb glykemisk sänkning
- Hypertoni
- Lipidemi
- Nefropati
- Ögonsymtom
- Rullstolsburen/funktionshinder
- Tolkebehov - ange vilket språk

Efter bedömning av bilder beslutas om fortsatt screening eller eventuell behandling. Patienten uppsättes på väntelista för nytt screeningfoto. Kontrollintervall bedöms enligt särskilda riktlinjer och kan variera mellan 2 månader och 3 år.

Om patienten uteblir från ögonbottenfoto bör patienten kallas ytterligare en gång. Vid fortsatt uteblivet besök skickas ett brev till patienten med uppmaning att höra av sig själv och boka ny tid samtidigt som remiss skickas tillbaka till inremitterande för kännedom

Graderingen av diabetesretinopati

Bedömning av retinopatigrad framgår från Ögonmottagningens journal samt från labbmodulen i NCS Vårdportal.

Lab modulen i NCS Vårdportal innehåller sedan en tid tillbaka resultat av ögonbottenfotografering enl. följande:

Ögonbottenfotografering höger / Ögonbottenfotografering vänster.

För att utnyttja modulenheten i kommunikationssyfte, i första hand med primärvård och Medicinklinik har Ögonkliniken i Sörmland infört följande numrering av graderingen i Lab modulen:

Gradering enligt skala: **Med makulaödem**

Ingen diabetesretinopati	10	
Mild diabetesretinopati	20	25
Måttlig diabetesretinopati	30	35
Allvarlig		
Allvarlig diabetesretinopati	40	45
Mycket allvarlig NPDR	50	55
Proliferativ		
PDR utan högriskkaraktistika	60	65
PDR med högriskkaraktistika	70	75

Körkort

- Sedan januari 2022 begär Transportstyrelsen inte längre ett synintyg till samtliga diabetiker. Kravet bedöms individuellt, och det gäller i första hand patienter som har synnedsättning på grund av diabetesretinopati (i första hand proliferationer och makulaödem)
- Diabetesläkare och distriktsläkare bör ha tillgång till diabetesgrad genom lab modulen
- **Ingen retinopati** eller **lätt retinopati** utan DME betraktas ej som progressiv ögonsjukdom. I dessa fall hänvisas patienten till sin diabetesläkare som även besvarar ögonfrågorna. Vid behov kan visus och synfält ersättas av ett intyg från optiker.
- Intyg från ögonläkare krävs i följande fall:
 - Proliferativ retinopati
 - Genomgången laserbehandling av retinopati
 - Makulaödem
 - Deltar ej i ögonbottenscreening (svårighet att fotografera ögonbotten).

Reviderade riktlinjer januari 2023

Rami Kejo, överläkare

Ingrid Crona

Verksamhetschef Ögonkliniken i Sörmland